

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 11 § i lagen om utkomststöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om utkomststöd ändras. Den temporära bestämmelsen om att minst 20 procent av förvärvsinkomsterna, dock högst 150 euro per månad, inte ska beaktas som inkomster då utkomststödet fastställs ska enligt förslaget göras permanent. Bestämmelsen har varit i kraft sedan 2002 och dess giltighet har förlängts flera gånger. Samtidigt föreslås bestämmelsen bli ändrad så att avdraget gäller per inkomstagare och inte som nu per hushåll.

Förfarandet med prioriterad förvärvsinkomst har inte haft några större kostnadseffekter och inte heller det att bestämmelsen

görs permanent förväntas ha någon nämnvärd inverkan på utgifterna för utkomststödet. I enskilda fall kan dock prioriterade förvärvsinkomster utgöra ett incitament för att ta emot arbete, förhindra utslagning och i bästa fall tillsammans med andra lagstadgade incitament skapa förutsättningar för permanent sysselsättning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

1.1 Prioriterad förvärvsinkomst

Bestämmelser om vilka inkomster som ska beaktas i utkomststödet finns i 11 § i lagen om utkomststöd (1412/1997). Enligt 1 mom. beaktas ifrågavarande persons och familjemedlemmarnas disponibla inkomster som inkomster. I 2 mom. föreskrivs om s.k. prioriterade inkomster, dvs. inkomster som inte beaktas då utkomststöd beviljas. Sådana inkomster är förvärvsinkomster som ska anses ringa och understöd, regelbundna inkomster för ett barn under 18 år till den del dessa inkomster är större än de utgifter som berättigar till utkomststöd för barnets del samt stödsökandens och familjemedlemmarnas inkomster till den del dessa motsvarar utgifter för arbetsresor och övriga av arbetet förorsakade utgifter. Prioriterade inkomster är dess-

utom vissa socialskyddsförmåner, exempelvis moderskapsunderstöd och förmåner enligt lagen om handikappförmåner samt den kostnadsersättning som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt de förtjänstdelar och förhöjningsdelar som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

Enligt 3 mom. i samma paragraf beaktas inte heller minst 20 procent av förvärvsinkomsterna, dock högst 150 euro per månad, som inkomster.

I praktiken beaktas stödsökandens förvärvsinkomster i övrigt till deras fulla belopp då utkomststöd beviljas. Således, om nettoförvärvsinkomsterna för den som får utkomststöd uppgår till exempelvis 200 euro

under en stödmånad får han eller hon 160 euro mindre i utkomststöd.

Bestämmelsen (1410/2001) om prioriterad förvärvsinkomst, som från början uppgick till högst 100 euro, trädde temporärt i kraft i lagen om utkomststöd vid ingången av april 2002 och den var i kraft till utgången av mars 2005. Syftet med bestämmelsen var att genomföra ett treårigt försök för att utreda den prioriterade inkomstens effekter på stödtagarnas sysselsättning, förvärvandet av förvärvsinkomster och beloppet av övriga inkomstrelaterade förmåner. Bestämmelsens giltighetstid förlängdes senare till utgången av 2006 (49/2005). Samtidigt höjdes den prioriterade inkomstens månatliga maximibelopp från 100 till 150 euro. Bestämmelsens giltighetstid förlängdes ytterligare till utgången av år 2010 genom ändringarna (951/2006), (710/2008) och (855/2009) av ikraftträdandebestämmelsen för 11 § 3 mom. och vidare (1170/2010) till utgången av 2014.

Som sådana förvärvsinkomster som avses i bestämmelsen betraktas bl.a. lön som betalas med stöd av ett anställningsförhållande och därmed jämförbara inkomster. Förvärvsinkomster är dessutom inkomster som en person erhåller i egenskap av yrkesutövare eller företagare. Som förvärvsinkomster betraktas också inkomster av naturprodukter och arvodet för närståendevårdare. Exempelvis barnbidrag, stöd för hemvård av barn, pensioner eller utkomstskydd för arbetslösa betraktas däremot inte som sådana inkomster som avses i denna bestämmelse.

Om förvärvsinkomsterna skulle beaktas till sitt fulla belopp då utkomststöd beviljas kan man anta att de utkomststödstagare som står utanför arbetslivet inte gärna skulle ta emot t.ex. tillfälligt arbete med låg lön ens i nuvarande utsträckning, eftersom detta inte alls skulle öka beloppet av deras disponibla inkomster. Det är viktigt att förmånen som är avsedd att vara en sekundär förmån som beviljas i sista hand innefattar en möjlighet att stöda klientens egen initiativkraft.

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes utförde på uppdrag av social- och hälsovårdsministeriet en undersökning angående försöket med pri-

oriterad inkomst åren 2002—2004. Sedan dess har ingen ny mera djupgående undersökning gjorts och denna proposition bygger därför i stor utsträckning på resultaten av nämnda undersökning. Inom ramen för undersökningen granskades förändringarna i utkomststöds klienternas beteende på basis av en klientregisteruppföljning. Forskarna hade tillgång till Stakes utkomststödsregister och till sex städers register över utkomststöds klienter. På basis av registren utarbetades ett panelmaterial. I materialet granskade man förändringarna i utkomststöds klienternas arbetsinkomster. (Tavoitteena kannustavampi toimeentulotuki. Tutkimus toimeentulotuen lakimuutoksesta. Stakes, Tutkimuksia 139, 2004).

Utöver detta har det, med exempel som gjorts med en mikrosimuleringsmodell uppskattats i vilken mån höjningen av maximibeloppet för den prioriterade inkomsten från 100 euro till 150 euro har sporrat utkomststödstagarna att ta emot arbete och hur höjningen har inverkat på inkomstbildningen. (Toimeentulotuen muutokset ja kotitalouksien tulonmuodostus, Yhteiskuntapolitiikka 71 2006:1).

Positiva effekter av lagändringen har enligt undersökningarna varit en rättvisare behandling av utkomststöds klienterna, en skäligare nivå för utkomststödet för arbetande klienter, en ökning av den pådrivande effekten och användningen av den prioriterade inkomsten som ett redskap i socialvårdsarbetet.

Enligt Stakes undersökningar ökade arbetsinkomsterna för de utkomststöds klienter som deltog i försöket under den tid försöket pågick. Det var dock endast fråga om en liten förändring. Förvärvandet av arbetsinkomster blev allmänare, men det skedde inte några stora förändringar i det sammanlagda antalet stödtagare under samma tid. Detta beror på att många även förlorade sin arbetsinkomst. Också tvärsnittsgranskningarna gav samma resultat.

Att försökslagen endast i ringa utsträckning påverkade arbetsinkomsterna kan förklaras med bristen på arbetstillfällen och med den prioriterade inkomstens låga belopp. Resultatet kan också förklaras med att försökslagen inte förändrade situationen för alla arbetande

klienter, eftersom låga inkomster lämnats obeaktade på det sätt som lagen redan tidigare tillät. Alla utkomststödstagare är inte heller motiverade att skaffa tilläggsinkomster eftersom detta kan medföra tilläggsarbete, osäkerhet och oregelbundna inkomster för personer som får överlappande förmåner. Utifrån undersökningen kan man sammanfattningsvis konstatera att försökslagen dock har haft fler gynnsamma än ogynnsamma verkningar. Resultaten av försöket uppfyllde inte de högsta förväntningarna, men å andra sidan besannades inte heller de farhågor som hade riktats mot försöket. Vid beredningen av försöket förväntade man sig t.ex. en betydligt större ökning av antalet utkomststöds klienter och en större utgiftsökning än vad resultaten utvisar.

Enligt undersökningen har försöket med prioriterad inkomst kalkylmässigt sett varit en enbart positiv reform för utkomststöds klienterna. Den medför en ökning av de disponibla inkomsterna för dem som har arbetsinkomster och ökar därigenom den pådrivande effekten. Genom försöket eliminerades dessutom de situationer där arbetsinkomsterna inte alls förbättrade utkomststödstagarnas nettoinkomster. Samtidigt förenhetligades förfarandet i kommunerna, vilket främjade en rättvis behandling av klienterna. I enlighet med reformen ska prioriterad inkomst beaktas på samma sätt för alla klienters del och inte på socialarbetarnas prövning såsom fallet var med det tidigare förfarandet. Inom socialvårdsarbetet kunde försöket med prioriterad inkomst användas som ett arbetsredskap då man velat styra och sporra klienterna att skaffa sig arbetsinkomster.

Försöket har också haft ofördelaktiga konsekvenser för klienterna i och med att försöket i vissa fall lett till en strängare inkomstprövning än förut. I en del kommuner har bestämmelsen om prioriterad inkomst tillämpats schablonmässigt och man har inte längre utnyttjat den tidigare tillämpade möjligheten att lämna mer än 20 procent av inkomsterna eller ett belopp över 150 euro obeaktade då den prioriterade inkomsten fastställts. Social- och hälsovårdsutskottet fäste uppmärksamhet vid detta redan då lagen stiftades år 2001 (ShUB 41/2001 rd—RP 155/2001 rd) genom

att föreslå att formuleringen minst 20 procent tas in i lagen. Att bestämmelsen även gör det möjligt att en större del lämnas obeaktad ändrar enligt utskottets uppfattning inte tidigare tillämpningspraxis eller prövningsrätt.

Försöket uppfyllde inte de förväntningar som hade ställts på det såtillvida att bestämmelserna om att lämna den prioriterade inkomsten obeaktad endast i begränsad utsträckning påverkade det inbördes förhållandet mellan primära och sekundära förmåner. Försöket hade inte heller någon stor pådrivande effekt eller sysselsättningseffekt.

Försöket medförde å andra sidan inga betydande kostnader för den offentliga sektorn. Kommunernas utkomststödsutgifter ökade endast i liten utsträckning. Samtidigt medförde försöket inte heller några besparingar för staten eller kommunerna i form av minskade utgifter för bostadsbidrag eller arbetsmarknadsstöd och inte heller skatteinkomsterna påverkades i nämnvärd mån.

Trots försökets ringa effekter ansåg man att prioriterad inkomst behövs och tillämpningen av bestämmelsen förlängdes till utgången av 2008 och ytterligare till utgången av 2009. Därefter förlängdes lagens giltighet med ytterligare ett år till utgången av 2010 och senast med ytterligare fyra år till utgången av 2014.

Enligt en enkät som gjordes 2013 ansåg de socialarbetare i kommunerna som utförde socialt arbete att effekterna av den prioriterad inkomsten utgjorde en viktig sporre och ett verktyg för ökad rättvisa även om dess sysselsättande effekt ansågs relativt liten. (Karjalainen m.fl. 2013, s. 196, i verket Kuivalainen S red. Toimeentulotuki 2010-luvulla. THL raportteja 9/2013). Det är dock ytterst svårt att bedöma betydelsen av prioriterad inkomst. Inkomsterna för dem som får stöd ändras i obetydlig grad. De prioriterade inkomsterna ökar i allmänhet inkomsterna för hushåll som har förvärvsinkomster med endast några tiotals euro. Varken utkomststödsregistret eller kommunernas klientdatabaser upptar uppgifter om användningen av prioriterad inkomst på månadsnivå.

Regeringen har i sitt strukturpolitiska beslut av den 25 mars 2014 (SSR 4/2014) föreslagit att utbetalningen och beräkningen av

det grundläggande utkomststödet ska överföras till Folkpensionsanstalten 2017. Uppföljningen av den prioriterade inkomsten kommer sannolikt i samband med överföringen att utvecklas till en nivå som möjliggör en tillförlitlig utvärdering exempelvis av den prioriterade inkomstens sysselsättningseffekter.

Bestämmelserna om förmånsnivåer och grunderna för förmåner i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändrades genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1044/2013) som trädde i kraft vid ingången av 2014. Enligt den ska en förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel utbetalas för tiden för sysselsättningsfrämjande service och omställningskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel frångås. Detta orsakar en teknisk ändring av 11 § 2 mom. 5 punkten i lagen om utkomststöd.

1.2 Antal utkomststödstagare, utkomststödet varaktighet och inkomstkällor för hushåll som erhållit utkomststöd

Enligt statistik från Institutet för hälsa och välfärd (THL) fick ca 238 400 hushåll utkomststöd 2012, vilket var ca 800 färre än 2011. Enligt THL:s statistik över utgifter för utkomststödet beräknas antalet stödtagare vara 245 000 i slutet av 2013, dvs. 2,8 procent flera än i slutet av föregående år.

Den senaste landsomfattande närmare specifikationen av hur länge utkomststöd betalas gäller 2012. Då fick 64 700 (27,8 %) stödtagare långvarigt utkomststöd, 10—12 månader. Antalet av dem som behövde långvarigt stöd minskade något jämfört med föregående år (2,5 %).

Tvärnsnittsdata om utkomststödet från november 2012 ger information om inkomst-källorna för de hushåll som får stöd. Av de 116 000 hushåll som fick stöd i november hade 9 900 (8,5 %) förvärvsinkomster. Arbetsmarknadsstöd betalades till 45 400 hushåll (39 %) och bostadsbidrag till 82 500 hushåll (71 %). Övriga inkomst-källor utgjordes av barnbidrag 20 600 (18 %), pensioner

14 100 (12 %), underhållsbidrag 11 400 (10 %) och studiestöd 9 800 (8 %) samt av bl.a. företagarkinomster, inkomstrelaterad dagpenning och utbildningsstöd (totalt 3,5 %). Helt utan inkomster var 9 000 (8 %). I de hushåll som fick utkomststöd 2012 fanns sammanlagt 65 900 18—24-åringar, vilket utgjorde 19 procent av samtliga personer. Egentligt utkomststöd utbetalades i genomsnitt i 5,9 månader.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att bestämmelsen i lagen om utkomststöd om prioriterad inkomst görs permanent från ingången av 2015 och samtidigt ändras så att den gäller per inkomsttagare. Förslaget bidrar till att i enlighet med statsminister Stubbs regeringsprogram minska fattigdom och utslagning och förbättra samordningen av arbete och social trygghet och göra det lönsammare att arbeta.

I detta skede kan prioriterad inkomst anses ha sådana positiva konsekvenser som främjar sysselsättningen och hindrar utslagning att det är nödvändigt att göra bestämmelsen permanent. Denna proposition syftar till att utforma den permanenta bestämmelsen så att avdraget görs från inkomsttagarens förvärvsinkomster och inte som för närvarande från hushållets förvärvsinkomster.

Om avdraget får göras per inkomsttagare blir det analogt med det redan nu lagstadgade skyddade beloppet i utkomstskyddet för arbetslösa och bostadsbidragets kommande förvärvsinkomstavdrag och gör det lättare att i en arbetssökningssituation bedöma hur löneinkomsten påverkar utkomststödtagarens disponibla inkomster. Ändringen uppskattas inte ha någon större kostnadseffekt men tillsammans med det skyddade beloppet i utkomstskyddet för arbetslösa och bostadsbidragets kommande förvärvsinkomstavdrag bidrar det till att man bättre än tidigare kan bedöma löneinkomstens effekt på den disponibla inkomsten och gör det mera lockande att ta emot också en liten löneinkomst.

Med tanke på utkomststödet karaktär av sistahandsstöd föreslås att förvärvsinkomst-

avdraget fortsättningsvis ska vara minst 20 procent av inkomsttagarens förvärvsinkomster, högst 150 euro per månad. Maximibeloppet har varit detsamma sedan 2006.

I detta sammanhang betonas att avsikten med bestämmelsen inte är att skärpa definitionen i 11 § 1 mom. 1 punkten av förvärvsinkomster som ska anses ringa. Likaså påpekas på samma sätt som social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 41/2010 — 138/2010) att det procentuella avdraget på 20 procent är ett minimiavdrag. Med stöd av bestämmelsen kan ett större procentavdrag tillämpas när så är lämpligt om inkomsterna är ringa eller av något annat särskilt skäl. Däremot är 150 euro per månad avdragets maximibelopp.

Tillämpningen av prioriterad inkomst förbättrar ställningen för arbetande utkomststöds klienter. Avsikten är också att det ska bli mer meningsfullt för utkomststöds klienterna att skaffa sig små förvärvsinkomster. Därigenom kan en del av klienterna även få möjlighet till regelbundet heltidsarbete, vilket innebär att de eventuellt klarar sig utan utkomststöd.

Då arbetsinkomsterna är löneinkomster och omfattas av beskattning bidrar även ett litet förvärvsinkomst avdrag bidrar till att minska den grå ekonomi som hänger samman med små inkomster.

Dessutom föreslås en teknisk ändring av 11 § 2 mom. 5 punkten, nämligen att hänvisningen till den upphävda 6 kap. 3 c paragrafen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa stryks i enlighet med den ändring som trädde i kraft vid ingången av 2014.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Då tillämpningen av prioriterad inkomst förlängs är det fråga om förlängning av en redan tidigare tillämpad praxis.

Det föreslås att beloppet av den prioriterade inkomst som ska lämnas obeaktad behålls oförändrat. Eftersom den ökning av utkomststödsutgifterna som föranleds av beaktandet av prioriterad inkomst redan nu ingår i anslaget under moment 33.60.35 i statsbudgeten

orsakar en förlängning av tillämpningen av bestämmelsen med samma innehåll och i samma omfattning inte några merkostnader.

Att ändra den prioriterade inkomsten så att den gäller per inkomsttagare väntas inte orsaka merkostnader i någon större utsträckning utan ändringen skulle också som maximalt vara principiellt sporrande och tillsammans med de övriga skyddade beloppen främja sysselsättningen. Även en liten förvärvsinkomst kan helt avlägsna behovet av utkomststöd.

Av de hushåll som får utkomststöd får 71 % också bostadsbidrag och 57 % av de stödtagare som hör till arbetskraften är arbetslösa. De som hör till arbetskraften utgör 64,3 procent. (Toimeentulotuki 2012, THL, Tilastoraportti 1/2014). Då förmånerna upprepat avvägs mot inkomsterna och den prioriterade inkomsten är strikt inkomststävhängig leder detta till att hushållens nettointkomster i allmänhet bara ökar med några tiotals euro oberoende av nivån på förvärvsinkomsterna. I princip är det bara hushåll som inte får orsaksbaserade förmåner eller bostadsbidrag som kan få full nettobehållning i form av 150 euros prioriterad inkomst. Dessutom minskar det skyddade belopp på 300 euro som trädde i kraft i början av 2014 inom utkomstskyddet för arbetslösa avsevärt inkomstområdet för sammanjämkning av förvärvsinkomster och utkomststöd. Till följd av det skyddade beloppet inom utkomstskyddet för arbetslösa är en förvärvsinkomst på ca 200 euro tillräcklig för att nettointkomsterna för en typisk arbetslös som får grundläggande utkomststöd för sina boendekostnader ska överstiga gränserna för utkomststöd. Innan det skyddade beloppet skapades försvann en arbetslös persons kalkymässiga behov av utkomststöd först när inkomsterna uppgick till 500 euro. (Lehtelä, Moisio ja Mukkila 2014, s. 12, Vuoden 2014 talousarvion vaikutuksia perusturvaan, THL Työpäpöri 9/2014.). Också förvärvsinkomst avdraget som 1.9.2015 införs i bostadsbidraget kommer för sin del att uppmuntra till arbete.

Enligt statistiken över utkomststöd har ca 9 procent av de hushåll som får stöd i november 2012 förvärvsinkomster. Bland stödtagarna finns 0,3 % företagare. (Toimeentulo-

tuki 2012, Tilastoraportti 1/2014, SVT). Enligt en försiktig uppskattning berörs då över 20 000 hushåll om året av prioriterad inkomst. Trots att den prioriterade inkomsten gäller ett stort antal hushåll har kostnaderna för den bedömts vara små. Helsingfors klientregister visar att hushåll med förvärvsinkomster i medeltal är klart kortvarigare klienter än hushåll som får utkomststöd.

Det skyddade belopp i utkomstskyddet för arbetslösa som trädde i kraft i början av 2014 har minskat både kostnaderna för och betydelsen av prioriterad inkomst. Däremot har det skyddade beloppet inte minskat betydelsen av den prioriterade inkomstens pådrivande effekt och ökade rättvisa. Den genomgående principen i det finländska utkomstskyddet är att arbete alltid ska gagna hushållen. Utkomststödet prioriterade inkomst uppfyller denna princip genom utkomstskyddets sistahandsstöd till mycket små kostnader.

Bruttoutgifterna för utkomststödet var enligt statistiken över utgifter för utkomststödet uppgjord av Institutet för hälsa och välfärd (THL) ca 736 milj. euro 2013, vilket var ca 32 milj. euro (4,5 %) mer än 2012. Utgifterna för det grundläggande utkomststödet, av vilket staten ersätter kommunerna med 50 procent, var 656 milj. (89,1 %). År 2013 fick enligt preliminär statistik 245 000 hushåll utkomststöd, vilket var ca 7 000 (2,9 %) fler än 2012.

3.2 Konsekvenser för socialvårdsklienterna

Positiva effekter av att den prioriterade inkomsten lämnats obeaktad har enligt undersökningen varit en rättvisare behandling av utkomststöds klienterna, en skäligare nivå för utkomststödet för arbetande klienter samt i viss mån en ökning av den pådrivande effekten. Effekterna torde även i fortsättningen endast beröra en liten del av utkomststödstagarna, men de är av betydelse för dessa personer.

Då avdraget från förvärvsinkomsterna görs per inkomsttagare blir det lättare att finna en arbetsplats för en person som får utkomststöd också i de få fall där någon form av mindre

arbete står till buds för flera personer i hushållet. Också i hushåll med två vuxna som får utkomststöd skapas i sådana fall ett ytterligare incitament att ta emot även korttidsarbete.

3.3 Könsrelaterade konsekvenser

Det totala antalet utkomststödtagare var så gott som oförändrat 2012 jämfört med året innan. Antalet stödtagare som fått utkomststöd under en längre tid, 10—12 månader, minskade med 2,5 procent medan antalet som fått utkomststöd under 7—9 månader ökade med 4,3 procent. Den största gruppen utkomststödtagare utgörs av enpersonshushåll och gruppen har förblivit stor. Av stödtagarna var 105 000 (44 %) ensamboende män och 67 000 (28 %) ensamboende kvinnor, dvs. antalet ensamboende uppgick sammanlagt till 172 000 (72 %). T.ex. år 1995 var 63 procent av alla stödtagare ensamboende. Ensamboende personer utgör den största gruppen bland utkomststödstagarna och deras andel av ensamboende bland hela befolkningen var 21,8 procent år 2012.

Av stödtagarna var 16 500 (6,9 %) barnlösa par. Bland stödtagarna fanns ca 28 400 ensamförsörjarfamiljer, dvs. ca 11,9 procent av stödtagarna, och 21 700 andra barnfamiljer (9,1 %). Både antalet barnfamiljer och antalet ensamförsörjare har förblivit konstant de senaste åren. I 91 procent av fallen var ensamförsörjaren en kvinna.

Undersökningen av försöket med s.k. prioriterad inkomst har visat att försöket framför allt har gagnat ensamförsörjande kvinnor, dvs. det har uppmuntrat dem att skaffa sig förvärvsinkomster. Dessutom kan man konstatera att det bland utkomststödstagarna är mycket vanligare att ensamma kvinnor skaffar sig arbetsinkomster än att ensamma män gör det.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd. Ärendet har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning på det sätt

som förutsätts i 8 § i kommunallagen (365/1995).

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015. Lagen om utkomststöd överensstämmer för närvarande i huvudsak med den föreslagna ändringen, vilket innebär att ändringen inte kommer att påverka behandlingen av de kommunala ärenden som är under arbete vid årsskiftet 2014—2015.

7 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Utkomststöd enligt lagen om utkomststöd är en central förmån genom vilken man strävar efter att garantera den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv som avses i 19 § 1 mom. i grundlagen. Den föreslagna bestämmelsen gör att nuvarande förfarande fortsätter på ett mer pådrivande sätt och försvagar därigenom inte stödtagarnas ställning.

Med stöd av vad som anförts ovan anses lagförslaget kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag**om ändring av 11 § i lagen om utkomststöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomststöd (1412/1997) 11 § 2 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 1006/2012, samt
fogas till 11 §, sådan den lyder i lagarna 49/2005, 1218/2005, 853/2007 och 1006/2012, ett nytt 3 mom. som följer:

11 §

Inkomster som skall beaktas

Som inkomster beaktas dock inte

5) kostnadsersättning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) förhöjningsdel enligt 6 kap. 3 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, skillnaden mellan förhöjd förtjänstdel som

avses i den paragrafen och förtjänstdel som avses i 6 kap 2 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel enligt 7 kap. 5 §, och inte heller.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. ska av en inkomstagares förvärvsinkomster minst 20 procent inte beaktas som inkomst. Dock får högst 150 euro per månad inte beaktas som inkomst.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 15 september 2014

Statsminister**ALEXANDER STUBB**Social- och hälsovårdsminister *Laura Rätty*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 11 § i lagen om utkomststöd

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om utkomststöd (1412/1997) 11 § 2 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 1006/2012, samt *fogas* till 11 §, sådan den lyder i lagarna 49/2005, 1218/2005, 853/2007 och 1006/2012, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

11 §

Inkomster som ska beaktas

Som inkomster beaktas dock inte

5) kostnadsersättning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller lagen om of-
fentlig arbetskrafts- och företagservice, er-
sättning för uppehälle enligt lagen om Folk-
pensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner
och rehabiliteringspenningförmåner
(566/2005), förhöjningsdel enligt 6 kap. 3 b §
i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, skill-
naden mellan förhöjd förtjänst del som avses i
6 kap. 3 b § och förtjänst del som avses i 6
kap 2 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för
arbetslösa, *omställningskyddstillägg enligt 6
kap. 3 c § i lagen om utkomstskydd för ar-
betslösa, skillnaden mellan omställnings-
skyddets förtjänst del som avses i 6 kap. 3 c §
och förtjänst del som avses i 6 kap 2 § 1 mom.
i lagen om utkomstskydd för arbetslösa* samt
arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel enligt 7
kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för *arbets-
lösa*, och inte heller

Som inkomster beaktas inte, utöver det som
föreskrivs i 2 mom., minst 20 procent av för-
värvsinkomsterna, dock högst 150 euro per

Föreslagen lydelse

11 §

Inkomster som ska beaktas

Som inkomster beaktas dock inte

5) kostnadsersättning enligt lagen om ut-
komstskydd för arbetslösa eller lagen om of-
fentlig arbetskrafts- och företagservice, er-
sättning för uppehälle enligt lagen om Folk-
pensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner
och rehabiliteringspenningförmåner
(566/2005) förhöjningsdel enligt 6 kap. 3 b §
i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
skillnaden mellan förhöjd förtjänst del som
avses i *den paragrafen* och förtjänst del som
avses i 6 kap 2 § 1 mom. i lagen om utkomst-
skydd för arbetslösa, samt arbetsmarknads-
stödet förhöjningsdel enligt 7 kap. 5 §, och
inte heller.

10
Gällande lydelse

RP 152/2014 rd
Föreslagen lydelse

månad.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. ska av en inkomstagares förvärvsinkomster minst 20 procent inte beaktas som inkomst. Dock får högst 150 euro per månad inte beaktas som inkomst.

Denna lag träder i kraft den 20 .